Volgnummer:

(niet invullen, dit is **niet** het referentiecijfer)

Homeros, Odyssee 1. 336-359

Met tranen in de ogen wendde ze zich daarop tot de goddelijke zanger: “Femios, jij hebt toch nog heel wat andere inspiratie om mensen te boeien, zoals daden van mannen en goden die door dichters geroemd worden. Ga in hun midden zitten en laat hen daarvan iets horen, terwijl zij rustig van hun wijn genieten. Staak dit sombere lied, dat diep in mij mijn hart steeds beklemt. Een ondraaglijk verdriet heeft vooral mij getroffen. Ik mis de geliefde blik van de man die ik altijd in mijn gedachten meedraag en wiens roem wijd verspreid is over heel Hellas en het hart van Argos.”

De verstandige Telemachos antwoordde: “Lieve moeder, waarom misgun jij het de trouwe zanger ons op te vrolijken zoals hij dat wil? De zanger treft geen schuld maar wel Zeus. Hij schenkt aan elk van de broodetende mannen wat hij maar wil. We mogen het Femios niet kwalijk nemen dat hij de rampspoed van de Grieken bezingt. Door mensen wordt doorgaans het lied geroemd, dat de toehoorders als heel nieuw in de oren klinkt. Wees moedig in je hart en dwing je geest te luisteren, want niet alleen Odysseus zag in Troje de dag van de thuiskomst verloren gaan, maar ook vele anderen vonden er de dood. Zoek thuis afleiding in jouw bezigheden, het spinnen en het weven, en vraag je dienaressen hun taken te behartigen. De mannen zullen allen wel het woord voeren, ik in het bijzonder, want hier in het paleis zwaai ik de scepter.”

Betraand richtte ze toen het woord tot de bevlogen dichter:
« Phemios, jij kent toch nog veel ander fraai materiaal
dat mensen kan charmeren,
over de avonturen van helden en goden,
door zangers als u vereeuwigd.
Zet u neer en voer er daar een van op.
Laat hen ondertussen rustig van hun wijn genieten,
maar houd op met dat ellendige lied,
dat steeds weer diep vanbinnen
mijn arme hart als een gesel treft.
Want meer dan wie ook ga ik gebukt onder ondraaglijk leed.
Komt zijn gezicht mij weer eens voor de geest
dan snak ik naar mijn man,
die naam heeft gemaakt in Argos,
in het hart van Hellas, en daarbuiten. »
Toen diende Telemachos haar doordacht van repliek:
« Moeder, waarom verwijt jij het onze loyale dichter
te zorgen voor vermaak, volgens zijn eigen inspiratie?
De zangers treft geen schuld. Beschuldig dan liever Zeus,
die naar believen ieder zwoegend mens zijn deel bezorgt.
Dat hij het vervloekte Griekse lot bezingt,
mag je hem niet euvel duiden.
Het lied dat het laatst aanwaaien komt,
oogst bij het publiek het meest applaus.
Durf dus te luisteren met mentale moed!
Want niet Odysseus alleen zag in Troje
zijn kans om terug te keren in rook opgaan.
Ook veel andere lotgenoten lieten er het leven.
Keer nu maar weer naar binnen
en bekommer je om je eigen bezigheden,
je weven en je spinnen,
en zet je dienaressen aan het werk.
Het woord voeren:
daar breken de mannen zich het hoofd wel over.
Ik bovenal, want ik ben de man in dit huis. »

Met haar ogen vol tranen richtte ze zich tot de goddelijke verhalenverteller:
‘Femios, jij kent vast heel wat andere betoverende liederen
waarin vertellers glansrijke daden van mensen en van goden verheerlijken.
Je kan toch één van die liederen opvoeren voor hen;
laat ze intussen rustig van hun wijn genieten,
maar maak een einde aan dit tragisch gezang,
want het breekt keer op keer mijn hart:
de pijnlijke gedachte raakt mij diep en blijft dwalen in mijn hoofd.
Ik hunker naar het weerzien met de man aan wie ik onophoudelijk moet denken
en wiens faam zich heeft verspreid over heel Griekenland en vooral in het hart van Argos.’

De schrandere Telemachos gaf haar ten antwoord:
‘Ach moeder, waarom geef jij zo’n toegewijde verteller niet de kans
zijn publiek te vermaken vanuit zijn eigen fantasie?
Niet de vertellers treft schuld,
wellicht is Zeus de schuldige.
Hij brengt naar eigen zin lief en leed aan elk van ons,
mensen die leven van veldgewassen.
Je kan het Femios niet kwalijk nemen te zingen over het verdoemde lot der Grieken,
want mensen tonen meer appreciatie voor een lied dat ze niet eerder hebben gehoord.
Je moet het maar verduren dit aan te horen:
niet enkel Odysseus verloor in Troje de kans om huiswaarts te keren,
ook vele andere krijgers hebben er het leven gelaten.
Begeef je naar je eigen vertrekken, vervul je plichten
aan het weefgetouw en het spinrokken
en draag ook je dienaressen op hun taak uit te voeren.
Mannen horen het woord te hebben, wij allemaal,
maar vooral ik, want ík heb het hier voor het zeggen.’

In tranen sprak zij toen tot de goddelijke zanger:

‘Femios, jij kent toch veel andere zangen die mensen bekoren,

daden van mannen en goden, door zangers geroemd.

Zing er hen daar een van, in hun midden gezeten,

en laten zij in stilte wijn drinken.

Maar hou op met dit pijnlijk gezang,

dat het hart in mijn borst altijd kwelt,

omdat een ondraaglijk leed mij het ergst heeft getroffen.

Want ik verlang naar dat beminde gezicht

wanneer ik steeds weer denk aan de man

die beroemd is in heel Griekenland en het hart van Argos’.

Maar de verstandige Telemachos antwoordde haar:

‘Moeder van mij, waarom toch verwijt je een trouwe zanger

dat hij zingt zoals zijn geest hem ingeeft?

Niet de zangers zijn schuldig, maar eerder Zeus, die aan de

graanetende mensen geeft zoals hij wil, aan iedereen.

Verwijt hem dus niet het slechte lot van de Grieken te bezingen.

Want mensen loven eerder een lied

dat hen het nieuwst in de oren klinkt.

Jouw hart en geest moeten het maar verdragen om te luisteren.

Want Odysseus verloor in Troje niet als enige de dag van de terugkeer.

Veel andere mannen zijn ook gestorven.

Ga maar naar huis, en hou je bezig met je eigen taken,

het weefgetouw en het spinrokken, en beveel de dienaressen

aan het werk te gaan. Spreken is een mannenzaak, van allen

en in de eerste plaats van mij, die het gezag draagt in dit huis'.